

Scope- en Contextdocument

Renovatie moerriool Sonsbeeksingel

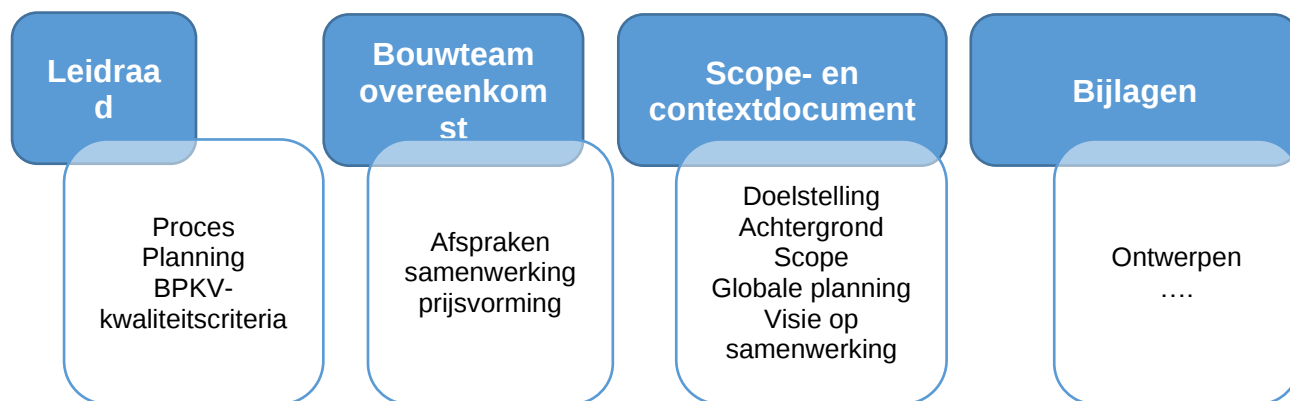
Zaaknummer: 4010107
Datum: 4 april 2024
Versie: 1.0

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Projectbeschrijving	1
2.1	Historie en totstandkoming project	1
2.1.1	Aanleiding	1
2.1.2	Projectgeschiedenis.....	1
2.1.3	Context andere projecten	3
2.2	Projectdoelstellingen	4
2.3	Kritische succesfactoren.....	4
2.4	Fysieke Scope werkzaamheden.....	5
2.5	Beschrijving werkzaamheden	5
2.6	Ontwerpvrijheden.....	6
2.7	Risico's.....	6
2.8	Planning	7
2.9	Taakstellend budget	7
3	Samenwerking.....	7
3.1	Visie opdrachtgever samenwerken	7
3.2	Visie op samenwerking.....	8
3.2.1	Binnen het bouwteam	8
3.2.2	Met de deelnemers vanuit de opdrachtgever	8
4	Definitie van het werk	9
4.1	Projectdecompositie	9
4.2	Werkgrenzen	9
4.3	Participatie omgeving en stakeholders.....	9
4.4	Resultaten onderzoeken.....	9
	Uitgangspunten en Eisen	9
4.5	Voorontwerp	9
4.6	Vergunningen en toestemmingen.....	10
4.7	Indeling bouwteam	10
4.8	CROW Better Performance	10
4.9	SROI	11
5	Ambitie duurzaamheid.....	12
5.1	Duurzaamheidsdoelstellingen	12

1 Inleiding

Het Scope- en Contextdocument maakt deel uit van het bouwteamcontract Renovatie moerriool Sonsbeeksingel (hierna: het moerriool). Het Scope- en Contextdocument bevat onderwerpen als de projectbeschrijving, de definitie van het Werk, doelstellingen, invulling van duurzaamheid, planning en onze visie op Samenwerking. Het aanbestedingsdossier bestaat uit de volgende blokken/documenten:

2 Projectbeschrijving

2.1 Historie en totstandkoming project

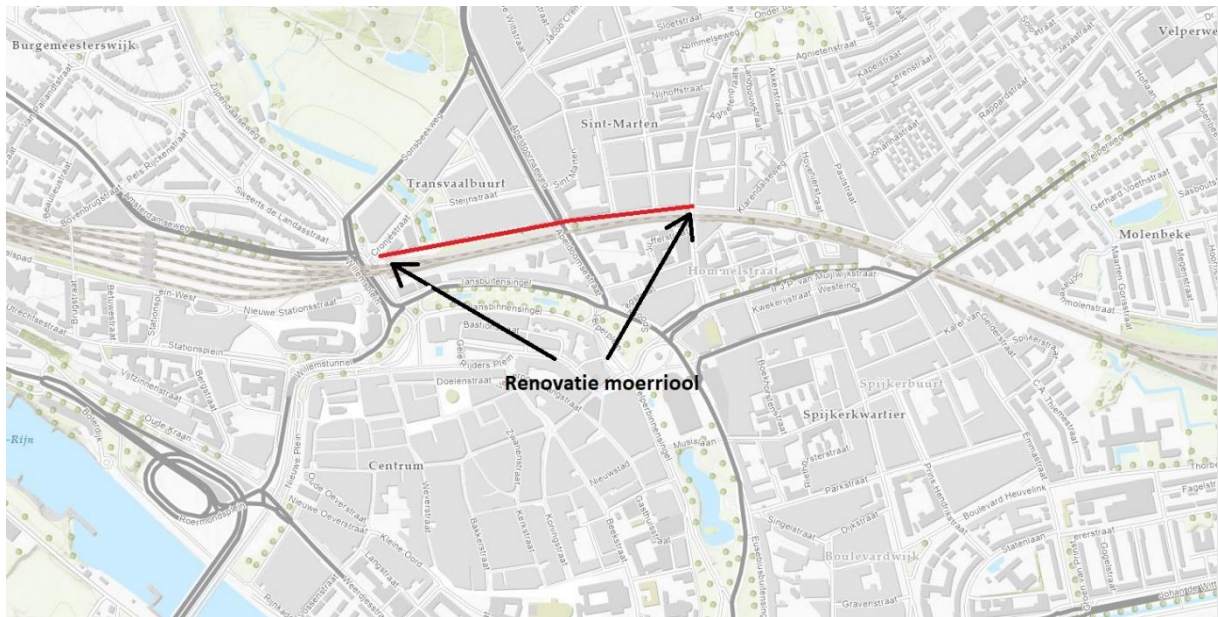
2.1.1 Aanleiding

Het Moerriool van Arnhem is de hoofdader van het Arnhemse rioolstelsel. Het voert een groot deel van het afval- en regenwater van Arnhem-Noord af. Het Moerriool loopt vanaf kruising Sonsbeeksingel/ Hommelseweg naar de ZypsePoort via de Willemstunnel en het Nieuwe Plein naar de Oude Kraan/Du Soleil flat en dan naar de overstort Boterdijk aan de Nederrijn.

Het moerriool heeft een gemetselde boogconstructie, ongewapende betonnen fundering van banketten en met in het midden een eveneens ongewapende betonnen goot zoals te zien is op het voorblad van dit document. Het moerriool is eind 19e / begin 20e eeuw gebouwd en verkeert in slechte staat. De constructieve integriteit van het riool is in het geding.

2.1.2 Projectgeschiedenis

Het moerriool waar dit project betrekking op heeft loopt vanaf kruising Hommelseweg/Sonsbeeksingel naar de Zypse Poort. Zie afbeelding hieronder:

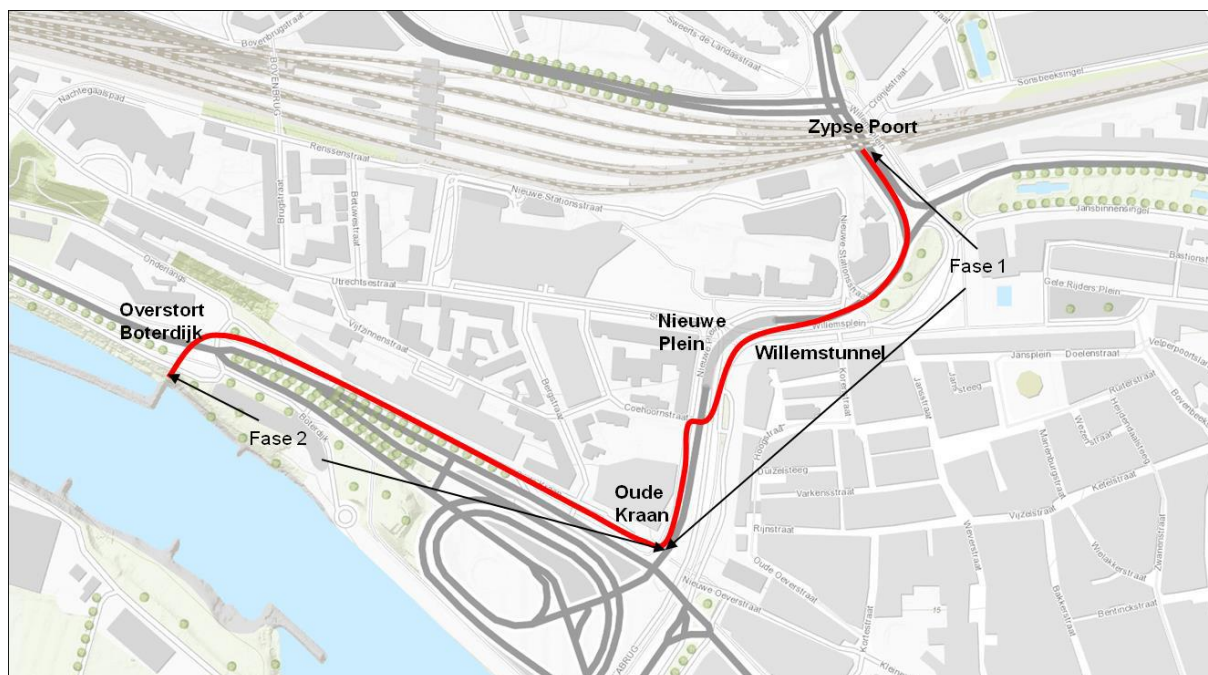

Eerdere fases renovatie moerriool

Een groot gedeelte van het moerriool is al gerenoveerd. Fase 1 loopt vanaf de ZypsePoort tot aan de Oude Kraan / Du Soleil flat in Arnhem. Fase 2 omvat het Moerriool vanaf de Oude Kraan/Du Soleil flat tot aan de Nederrijn. De eerdere fases zijn input geweest voor deze fase.

Zie afbeelding hieronder voor fase 1 en 2.

2.1.3 Context andere projecten

De volgende raakvlakken/raakvlakprojecten zijn op dit moment bekend:

Nieuwe inspectieputten riool Sonsbeeksingel

Twee inspectieputten (put 60589 en 30562, zie tekening 2022-SI-00254 (300)) in het riool van de Sonsbeeksingel worden door derden vervangen in 2024.

Rioolvervanging Hommelseweg

In de periode van Q1-2025 tot en met Q4-2025 vindt de uitvoering van de rioolvervanging van de Hommelseweg (vanaf kruising Hommelseweg-Agnietenstraat en noordelijker) plaats.

Prorail

De aankomende jaren (2025/2026) heeft ProRail geen buitendienststellingen gepland voor het tracé naast de Sonsbeeksingel.

2.2 Projectdoelstellingen

De Opdrachtgever beoogt met de realisatie van het Werk de volgende projectdoelstellingen te verwezenlijken:

- De primaire projectdoelstelling is een veilige uitvoering van levensduurverlengende maatregelen aan het moerriool Sonsbeeksingel inclusief bijbehorende putten binnen reële planning en reëel budget.
- De secundaire projectdoelstellingen zijn:
 - Bereikbaarheid dient zo veel mogelijk geborgd te zijn (complexe omgeving met hoge druk).
 - Optimaliseren duurzaamheidsambities (zo min mogelijk emissie en zo circulair mogelijk).

De projectresultaten zijn:

- Uitwerking van het Voorlopig ontwerp van de opdrachtgever tot een Definitief ontwerp incl. bijbehorende producten
- Uitvoeringsontwerp incl. bijbehorende producten
- RAW bestek
- Realisatie.

2.3 Kritische succesfactoren

Tijdens de realisatie van dit project beschouwt Opdrachtgever de volgende kritische succesfactoren als randvoorwaarden voor een succesvolle en voortvarende realisatie van het project.

Randvoorwaarden	Toelichting
Veiligheid	Een werkwijze die resulteert in geen (bijna) ongevallen in de voorbereiding en tijdens de realisatie van het werk.
Beschikbaarheid functionaliteit moerriool	Het moerriool voert een groot deel van het afval- en regenwater van Arnhem-Noord af. Tijdens de realisatie kan een deel van het water worden omgeleid d.m.v. een bypass. Bij zware buien zal het overschot aan hemelwater alsnog via het moerriool moeten worden geleid.
Samenwerking	Een goede samenwerking tussen Opdrachtgever en aannemer waarbij naast het projectbelang een duidelijke plek is voor de wederzijdse individuele belangen. Samen met contractpartners afspraken maken over de samenwerking.
Relatie met de omgeving / inpassing	Direct grenzend aan het projectgebied zijn diverse stakeholders zoals: • Omwonenden • Aanliggende bedrijven • Doorgaand verkeer (fietzers, lokaal verkeer) • Hulp-, nood- en servicediensten
Technisch	De Opdrachtgever heeft op basis van eerdere projecten aan het moerriool ervaring opgedaan met de maatregelen. Vanuit de ervaringen in deze projecten zijn nu levensduurverlengende maatregelen voorgeschreven. In dit project wensen we vanuit de aannemer specialistische kennis (product- en uitvoeringskennis en kostendeskundigheid) aan tafel te krijgen zodat tijdens de ontwerpfase waarmee een doelmatig en maakbaar ontwerp tot stand komt. De Opdrachtgever staat open voor innovaties. Het is echter ook van belang dat de beheerder een werk/asset krijgt overgedragen dat zijn goedkeuring kan wegdragen. Hierbij moet voldoende vertrouwen zijn dat het opgeleverde werk voldoende robuust is en de gewenste levensduur en eigenschappen bezit.

Beheerst en voorspelbaarheid	Voor het zo beheerst en voorspelbaar als mogelijk laten verlopen van het project hebben we inzicht in de verschillende beheer aspecten zoals tijd (planning bouwteam en realisatie), geld (budget bouwteam en realisatie), en kwaliteit (kwaliteit producten en realisatie). Om gedurende het project weloverwogen keuzes te maken is inzicht en sturing op deze aspecten essentieel om succesvol de projectdoelstelling te realiseren.
------------------------------	---

2.4 Fysieke Scope werkzaamheden

Het moerriool gelegen onder de Sonsbeeksingel startende bij de overgang naar de Cronjesingel en eindigend bij de kruising met de Hommelstraat is in slechte staat en is aan herstel toe. Vanwege ligging van de riolen en putten (diepte, aanwezigheid van bomen en/of verkeersintensiteit) is vervanging via een open ontgraving zeer ongewenst en is gekozen voor 'renovatie van binnenuit de buis'.

De scope voor de realisatie bestaat op hoofdlijnen uit:

- Levensduurverlengende maatregelen aan ca. 600 m moerriool incl. de bijbehorende toegangsschachten;
- Overige bijkomende (kleinschalige) civieltechnische werkzaamheden waaronder grondwerk, straatwerk en putafdekkingen;
- (Tijdelijke) maatregelen voor borging van bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid.

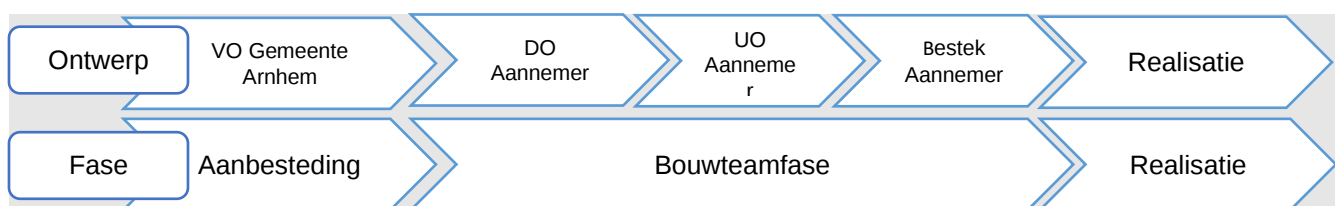
Om te komen tot realisatie zijn een aantal ontwerpstappen noodzakelijk. Het project bevindt zich nu in de voorontwerpfase. In deze fase is het onder andere voor de planning en organisatie van het project van belang om te besluiten over de bouworganisatievorm en de contractvorm. Afhankelijk hiervan moet namelijk het moment worden gekozen om een aanbesteding te starten.

2.5 Beschrijving werkzaamheden

Deze paragraaf geeft de inschrijver een globaal inzicht in de te verrichten werkzaamheden tijdens de bouwteamfase en de realisatiefase. In de bouwteamovereenkomst is de verwachting ten aanzien van uit te voeren werkzaamheden in de bouwteamfase nader beschreven. De scope van de werkzaamheden is onderstaand op hoofdlijnen toegelicht.

Werkzaamheden bouwteamfase

Het resultaat van deze fase is een UitvoeringsOntwerp inclusief de daarbij behorende berekeningen, faseringsplan, ontwerpnota's en andere producten zoals beschreven in art. 3.3 van de bouwteamovereenkomst. We kiezen ervoor dat de aannemer het Voorlopig ontwerp (VO) verder brengt tot een definitief ontwerp en daarna naar een uitvoeringsontwerp, dit is onderstaand gevisualiseerd. De bouwteampartners moeten in een vroeg stadium afspraken maken over deze overgang van de ontwerpverantwoordelijkheid.

Wij verwachten dat de aannemer de kennis en expertises inbrengt zoals in Appendix 1 van de bouwteamovereenkomst is aangegeven.

Op hoofdlijnen wordt van de aannemer verwacht:

- specialistische kennis (product- en uitvoeringskennis en kostendeskundigheid) verwacht waarmee tijdens de ontwerpfases een doelmatig en maakbaar ontwerp tot stand komt;
- kennis en capaciteit om het definitief- en uitvoeringsontwerp en bestek op te stellen.

Aan het eind van de bouwteamfase doet de aannemer een aanbieding voor de uitvoering. Indien overeenstemming wordt bereikt over de prijs, risico's en overige voorwaarden wordt opdracht verleend voor de aannemingsovereenkomst. Lukt dit na het volgen van het proces als beschreven in de

bouwteamovereenkomst niet dan heeft de gemeente de mogelijkheid met het in het bouwteam opgestelde bestek de markt te opnieuw te benaderen.

Werkzaamheden realisatiefase

De aannemingsovereenkomst voor realisatie van het werk bestaat globaal uit de fysieke werkzaamheden beschreven in paragraaf 2.4.

2.6 Ontwerpvrijheden

Voor de meeste onderdelen van het werk heeft Opdrachtgever de scope afgebakend en ontwerpkeuzes gemaakt in het voorontwerp die de oplossingsruimte beperken. Het voorontwerp is opgenomen in bijlage xx. De nadruk ligt binnen dit bouwteam op toetsing, maakbaarheid (en mogelijk optimalisering) van het voorontwerp van de opdrachtgever met inbreng kennis en capaciteit van de aannemer bij de verdere uitwerking naar DO, UO, bestek en bijbehorende producten. Om aannemer en het Bouwteam een overzicht te bieden op de ontwerpvrijheid, is het onderstaande overzicht opgenomen.

Algemeen	Op alle onderdelen van de opgave zijn optimalisaties mogelijk om: - tot een maakbaar ontwerp te komen; - de veiligheid te verbeteren; - de levensduur te verlengen; - het milieu minder te belasten. - de overlast in de omgeving te verminderen; - uitloop in planning en budget te voorkomen; - kwaliteit te borgen en/of verbeteren; - het risicoprofiel van de opgave te verminderen.
Moerriool	De levensduur verlengende maatregelen aan het moerriool bestaan uit maatregelen aan de 'buis' en maatregelen aan de inspectieschachten. De Opdrachtgever heeft de volgende maatregelen voor de 'buis' voorgeschreven om de levensduur te verlengen (zie ook tekening 301): • Scheurinjectie: vrijheid in materiaal- en uitvoeringswijze; • Afdichting naad: vrijheid in materiaal- en uitvoeringswijze; • Aanbrengen polymerebetonplaten (incl. bevestiging en opvulling): vrijheid in afmetingen en uitvoeringswijze; De Opdrachtgever heeft de volgende maatregelen voor de inspectieschachten voorgeschreven om de levensduur te verlengen met allen vrijheid in materiaal- en uitvoeringswijze (zie ook tekening 302): • Staal conserveren • Scheurherstel • Metselwerk afwerken met betonlaag • Nieuwe stalen balken aanbrengen
Inpassing	Om het werk aan de buis en inspectieschachten mogelijk te maken zijn de belangrijkste werkzaamheden: - Opslag materialen en materieel; - Omleiding/afvoer van een deel van het rioolwater; - Faserings- en verkeersmaatregelen.

2.7 Risico's

Als belangrijkste projectrisico's zien wij:

1. Onveilige situatie in moerriool door aanvoer van regenwater;
2. Onveilige situatie bovengronds als gevolg van verkeersmaatregelen;
3. Tegenwerking/claims vanuit omgeving omdat bereikbaarheid omgeving onvoldoende/niet geborgd is;
4. Afvoer van hemelwater via huisaansluitingen onvoldoende geborgd;
5. Onvoldoende personeel om werk te realiseren (ook vanwege onprettige omstandigheden in riool).

2.8 Planning

Het project is in de voorbereiding al behoorlijk ver gevorderd. Het Voorontwerp is gereed. Er wordt ingezet op uitvoering vanaf Q2 2025.

De opdrachtgever ziet de volgende globale planning voor zich:

Projectfase	Tijdstip
Opdrachtverlening bouwteam	Q3 - 2024
Bouwteamfase (ontwerp)	Q3/4 - 2024 / Q1 - 2025
Aannemingsovereenkomst gesloten	Q1 - 2025
Inkoop en werkvoorbereiding realisatie	Q1/Q2 - 2025
Realisatiefase	Q2/3/4 - 2025 / Q1 2026

Tijdens de bouwteamfase wordt tussen de gemeente en aannemer gezamenlijk een realistische planning vastgesteld voor de voorbereiding en uitvoering van het werk. Bovenstaande planning is gebaseerd op het vertrouwen en de intentie dat aan het einde van de bouwteamfase een aannemingsovereenkomst wordt gesloten met de aannemer. Als de opdrachtgever of aannemer niet akkoord gaat met de voorwaarden van uitvoering vindt een aanbesteding van het werk plaats na de bouwteamfase.

2.9 Taakstellend budget

Tijdens de Bouwteamfase (ontwerp en voorbereiding) worden de bouwmethode, de (detail)eisen en het ontwerp uitgewerkt. Voor de uitvoeringsfase wordt een taakstellend maximaal budget meegegeven aan het Bouwteam. Het doel van het Taakstellend budget is het bereiken van een optimum tussen de bouwmethode, ontwerp en prijs die past binnen het beschikbare budget. Het resultaat is dat het project uitgevoerd wordt binnen het beschikbare budget.

Waarom een Taakstellend budget?

Aanbesteder wil hiermee het Bouwteam een gezonde prikkel meegeven. Het Taakstellende budget is een oriëntatiepunt dat tijdens het proces herijkt kan worden. Daarmee vormt het Taakstellende budget een referentie om mutaties en verschuivingen inzichtelijk te maken en te houden.

Door met een Taakstellend budget te werken, kan periodiek beoordeeld worden of de aanpak die volgt uit het iteratieve ontwerpproces aansluit op de aangevraagde budgetten. Indien nodig kan dan zo tijdig als mogelijk de aanpak bijgesteld worden. Het Taakstellend budget is opgenomen in de concept Bouwteamovereenkomst en is gebaseerd op een SSK-raming van het project.

3 Samenwerking

3.1 Visie opdrachtgever samenwerken

De gemeente Arnhem is van origine een gemeente die veel werken in een traditionele rolverdeling tussen opdrachtgever en -nemer in de markt zet. Meestal vanuit RAW-contracten. We merken alleen dat deze traditionele aanpak niet in alle gevallen het beste werkt voor het behalen van onze doelstellingen en ambities. Om de doelstellingen en ambities te halen werken we steeds vaker samen in bouwteams waarmee we steeds meer ervaring op doen. Veel gaat daarbij goed, maar niet elk project loopt altijd meteen soepel. Het blijft immers mensenwerk. We vragen daarom tijdens de aanbesteding ook hoe de aannemer dit ziet. Want hoe komen we tot een goede samenwerking? En op welke manier komen we tot een marktconforme prijs waar we beide achterstaan? Onze visie is dat wij in dit project samen met de aannemer deze fantastisch en uitdagende opgave gaan realiseren.

Onderstaande punten zijn daarbij voor ons belangrijk:

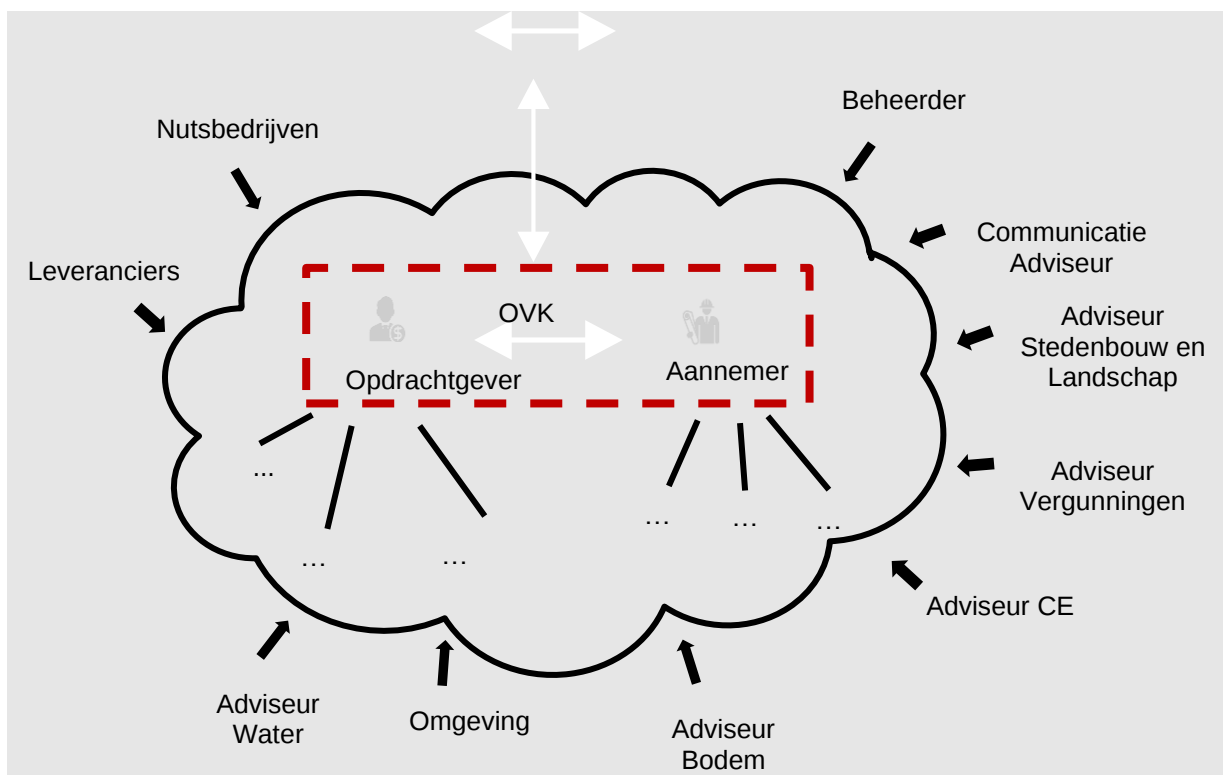
- transparantie;
- voeren van open gesprek;
- wat onder de tafel leeft bespreekbaar maken;
- eerlijk gesprek over prijzen en de (commerciële) belangen van de aannemer;
- redelijkheid en billijkheid in de prijsvorming.

3.2 Visie op samenwerking

3.2.1 Binnen het bouwteam

Het bouwteam dient afspraken te maken over de wijze van samenwerken. Onze visie hierop willen wij vooraf graag meegeven. Wij zien een bouwteam als een ontwerpfase waarbij de aannemer als adviseur deelneemt aan het bouwteam. Daarnaast levert de aannemer kennis en capaciteit om producten te leveren. De formele afspraken hierover worden overeengekomen in de bouwteamovereenkomst, in onderstaande figuur gevisualiseerd d.m.v. het rode kader. De Opdrachtgever en Opdrachtnemer brengen personen in het bouwteam vanuit diverse functies en rollen. Binnen het bouwteam zijn diverse rollen benoemd zie ook paragraaf 4.7.

Onze zienswijze is dat het bouwteam binnen de 'wolk' bestaat uit een kernteam (bestaande uit Deelnemers als bedoeld in 4.1 van de Bouwteamovereenkomst). Met daaromheen een flexibele schil van adviseurs en stakeholders. Het kernteam bewaakt de continuïteit en geeft sturing aan het bouwteam met de projectleider van de opdrachtgever als voorzitter. Er is geen harde grens tussen het kernteam en de flexibele schil, daarom is deze gevisualiseerd als wolk. Uitgangspunt is dat personen vanuit hun functie en rol op het juiste moment inbreng leveren aan het bouwteam. Het kernteam bewaakt de tijdige en juiste informatievoorziening zodat juiste keuzes worden gemaakt met voldoende draagvlak van alle rollen. De Deelnemers van de opdrachtgevers aan het kernteam staan vermeld in artikel 4.1 van de bouwteamovereenkomst. Wij verwachten van onze bouwteampartner (de aannemer) minimaal de inzet van een ervaren projectleider en een ervaren werkvoorbereider/calculator. Voor de overige invulling van de bouwteamorganisatie, die leidt tot een realisatie van de doeltellingen en ambities, staan wij open voor ideeën van de aannemer.

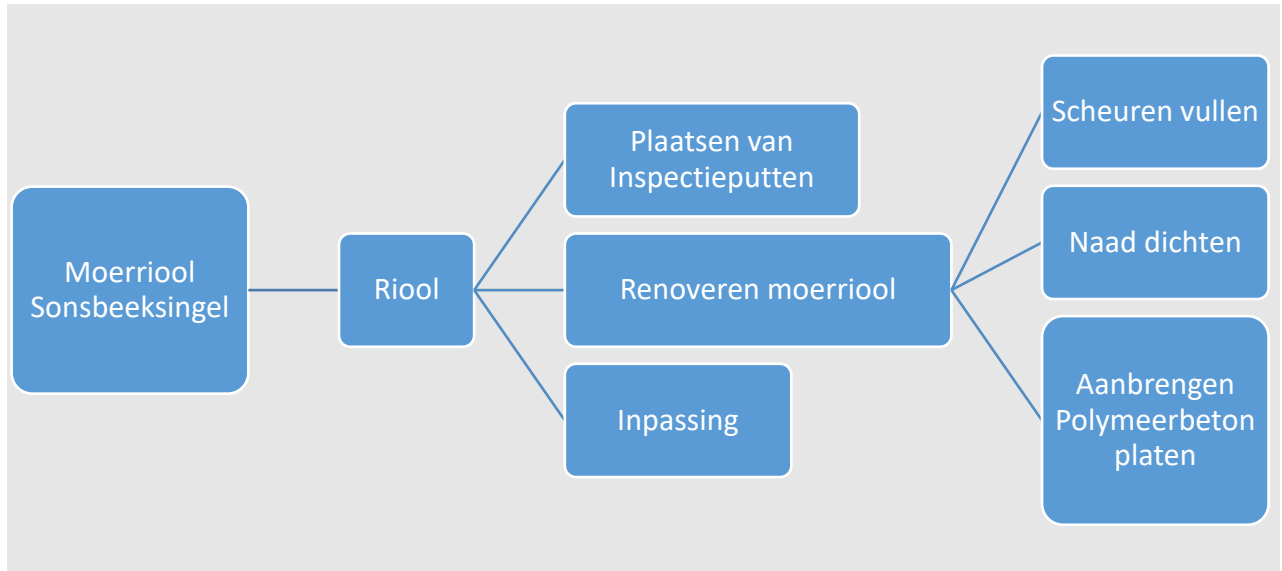
3.2.2 Met de deelnemers vanuit de opdrachtgever

Alle deelnemers vanuit de opdrachtgever zijn zeer betrokken en bekend met de lokale omstandigheden in de stad en de opgave. We zijn pragmatisch ingesteld, staan open voor goede ideeën en houden van een hands-on aanpak. We werken projectmatig en volgen daarbij de projectfasen die het projectmatig werken kent. Er is hierdoor rolduidelijkheid over wie wat doet binnen onze projecten. We weten wat we niet weten en staan hierbij open van inbreng van adviseurs. We willen daarbij niet de regie verliezen en zoeken samenwerkingspartners die we kunnen vertrouwen en waar we van op aan kunnen.

4 Definitie van het werk

4.1 Projectdecompositie

Om inzicht te geven in de onderdelen waaruit dit project bestaat is onderstaande objectenboom opgesteld.

4.2 Werkgrenzen

De werkgrens wordt bepaald door de fysieke ruimte die de diverse projectonderdelen innemen. De werkgrens wordt bepaald door de gekleurde te realiseren projectonderdelen op het bijgevoegde Voorontwerp.

De opdrachtgever stelt de aannemer geen (tijdelijk) depot ter beschikking.

4.3 Participatie omgeving en stakeholders

Voor dit project vindt geen bewonersparticipatie plaats. De opdrachtgever verzorgt de informatieverstrekking over de voorgenomen werkzaamheden. De aannemer levert hiervoor input en sluit eventueel op verzoek van opdrachtgever aan bij afstemming met de omgeving.

4.4 Resultaten onderzoeken

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Deze zijn als bijlagen bij deze aanbesteding gevoegd.

Nog uit te voeren onderzoeken: flora en fauna quickscan van het rioolstelsel.

Er vinden geen grondroerende werkzaamheden plaats daarom zijn gegevens over de bodemaspecten achterwege gelaten.

Uitgangspunten en Eisen

4.5 Voorontwerp

Als bijlage bij de Bouwteamovereenkomst is het Voorontwerp toegevoegd waarop hierna een toelichting volgt:

- Op tekening 2022-SI-00254 (300) is het overzicht opgenomen dat het tracé van het te renoveren moerriool en de te plaatsen inspectieschachten weer geeft. Het moerriool heeft een totaal lengte van ongeveer 600m1. Er dienen 8 putten gerenoveerd te worden.

- Op tekening 2022-SI-00254 (301) is het principe werkvolgorde van het moerriool met de beoogde maatregelen weergegeven. De genoemde maatregelen zijn ook uitgevoerd in fase 1 & 2. Hier heeft gemeente Arnhem goede ervaringen mee.
- Op tekening 2023-SI-00254 (302) zijn de 3Dscans van de putten en het moerriool te zien inclusief afmetingen. De principe maatregelen voor de te renoveren putten zijn benoemd.
- Op tekening 2023-SI-00254 (303) is het lengteprofiel van het moerriool en de inspectieschachten weer gegeven.

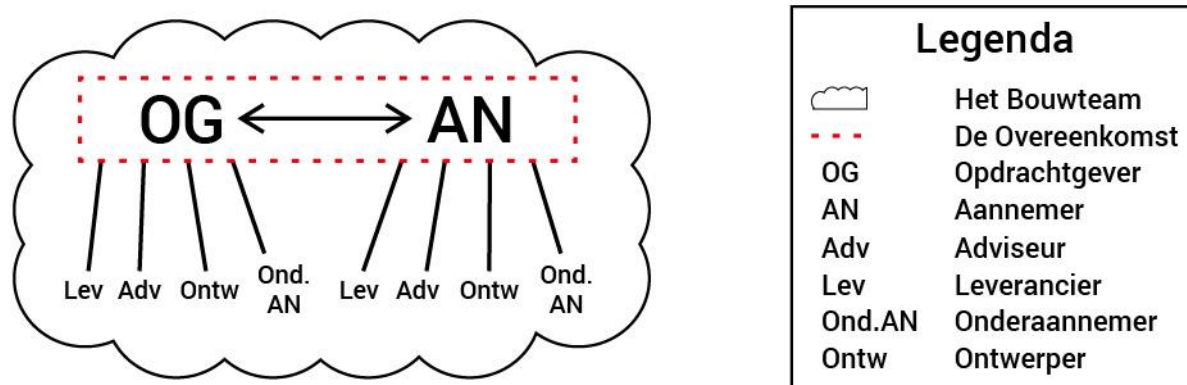
4.6 Vergunningen en toestemmingen

Voor dit project is onderstaand een eerste niet limitatieve inventarisatie gedaan:

	Aanvrager	Vergunninghouder
Verkeersbesluit tijdelijke verkeersmaatregelen	Aannemer	Aannemer
Inrichting eventuele depotruimte (OGOG)	Aannemer	Aannemer

4.7 Indeling bouwteam

Het bouwteam bestaat uit diverse deelnemers en kan uit meerdere contractuele relaties bestaan. De aanbesteding waarvan dit document onderdeel is ziet toe op het vinden van een bouwteampartner met een adviesrol (inbrengen product- en uitvoeringskennis en kostendeskundigheid) in de ontwerpfase, die capaciteit en kennis inbrengt om het voorontwerp verder te brengen van naar een uitvoeringsontwerp en daarnaast ook de beoogde aannemer is voor de realisatie en hiervoor als eerste een aanbieding mag doen. De opdrachtgever en aannemer gaan een bouwteamovereenkomst aan die de contractuele relatie beschrijft. Onderstaand schematisch weergegeven met het rode kader. Beide deelnemers nemen eigen adviseurs mee waarmee zij indien het een andere rechtspersoon betreft ook een overeenkomst mee sluiten. Voorwaarden uit de bouwteamovereenkomst moeten worden doorgelegd naar eventuele onderaannemers of adviseurs zoals aangegeven in de concept bouwteamovereenkomst.

4.8 CROW Better Performance

Binnen de gemeente Arnhem is jarenlang een aannemersbeoordeling uitgevoerd. Daarnaast werd ook vaak EMVI-prestatiemeting toegepast als middel om meerwaarde zichtbaar te maken en sturing te geven aan het project tijdens uitvoering. Vanaf 2020 is Arnhem overgestapt op de landelijke vragenlijsten van CROW Better Performance. We willen hiermee de samenwerking bespreekbaar maken en ook de aannemers in de gelegenheid stellen om ons van feedback te voorzien. Daar staan we voor open. Er worden twee wederzijdse beoordelingen uitgevoerd op basis van CROW Better Performance uitgevoerd. Eén tijdens de bouwteamfase (ontwerpfase) en één tijdens de realisatiefase. Zie voor meer informatie over deze systematiek ook: <https://www.crow.nl/better-performance>.

4.9 SROI

Social Return is primair gericht op het (duurzaam) aan het werk krijgen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of met een beperking en ook op jongeren die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een stageplaats of reguliere baan.

In ruil voor de gunning van een opdracht vraagt de gemeente Arnhem iets terug van haar aannemers. We vragen de aannemers om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente om vooral meer mensen aan het werk te krijgen.

De doelstellingen van Social Return zijn:

- Het creëren van ontwikkelkansen en werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat ook zij kunnen participeren en uitkeringslasten worden verminderd.
- Het bevorderen en stimuleren van inclusief ondernemerschap, waarin medewerkers met verschillende achtergronden, beperkingen en kwaliteiten, werken.
- Het bevorderen van en invulling geven aan een duurzame win-win samenwerking tussen overheden en werkgevers op gebied van arbeids-, maatschappelijke en scholingsvraagstukken.

Het bouwteam onderzoekt gedurende de bouwteamfase welke kansen er zijn om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een rol te geven binnen dit project. We vragen de aannemer actief mee te denken en een plan van aanpak SROI op te stellen. In dit plan wordt aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan social-return. Hierbij wordt ten aanzien van de in te zetten personen ten minste aangegeven:

- op welke manier zij aan de aannemer zijn of worden gebonden;
- welke opleiding zij hebben of hebben gehad;
- voor welke werkzaamheden zij worden ingezet.

De aannemer dient er rekening mee te houden dat minimaal 2% van de opdrachtwaarde (voor de uitvoeringsfasen van de deelprojecten) ingezet moet worden voor social return. Voor de monitoring van de SROI hanteert de gemeente Arnhem het bouwblokkenmodel Oost-Nederland (maart 2023). Dit model zal na gunning aan de aannemer worden verstrekt.

De beleidsmedewerker SROI kan de aannemer van advies voorzien en ondersteunen bij de invulling van de SROI-verplichting.

Het advies kan gaan over welke mensen geschikt zijn voor invulling van SROI, welke doelgroepen benaderd kunnen worden en welk netwerk van partners uit onderwijs en arbeidsmarkt daarbij de Aannemer kan ondersteunen. Dit geldt ook voor de aard van de activiteiten door de aannemer te organiseren in het kader van de SROI-afspraken. De beleidsadviseur SROI beschikt over een adequaat netwerk van contactpersonen uit onderwijs, opleiders, uitkerende instanties, gemeenten, werkgeversservicepunt en leerwerkloket uit de regio.

De doelgroep die geschikt is voor invulling van de verplichting is heel divers. Het zijn mensen die een opstapje nodig hebben om aan te kunnen sluiten op de arbeidsmarkt tot mensen die zich willen oriënteren om toekomstige keuzes te kunnen maken. Denk aan scholieren, studenten, werkenden die van baan willen veranderen, werkzoekenden en nieuwkomers op de arbeidsmarkt.

De in deze overeenkomst gevraagde aanpak van de aannemer is het openstellen van het bedrijf zodat doelgroepen kunnen oriënteren en leren. De activiteit zelf kan variëren van een adviesgesprek tot meelopen en ervaren in de praktijk en wellicht tot en met leren vanuit interne of externe trainingen of opleidingen. Ook kan de Aannemer door het openstellen van het bedrijf de branche promoten.

Onbekend maakt onbemind. Ontmoeten is de eerste stap op weg naar binden en boeien van medewerkers en het vinden van nieuw en ander werk. Dat is een van de redenen waarom het openstellen van het bedrijf voor doelgroepen een manier is waarop het bedrijf de SROI-verplichting kan invullen. In deze arbeidsmarkt van krapte en snel veranderende eisen is een leven-lang leren en oriënteren van groot belang en het creëren van mogelijkheden daartoe ook.

5 Ambitie duurzaamheid

5.1 Duurzaamheidsdoelstellingen

De duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Arnhem spelen een belangrijke rol bij de keuze voor een samenwerkingsovereenkomst. Deze doelen zijn een vast onderdeel bij de voorbereiding en uitvoering van projecten in Arnhem. De duurzaamheidsdoelstellingen die relevant zijn voor de overeenkomst worden hier beschreven.

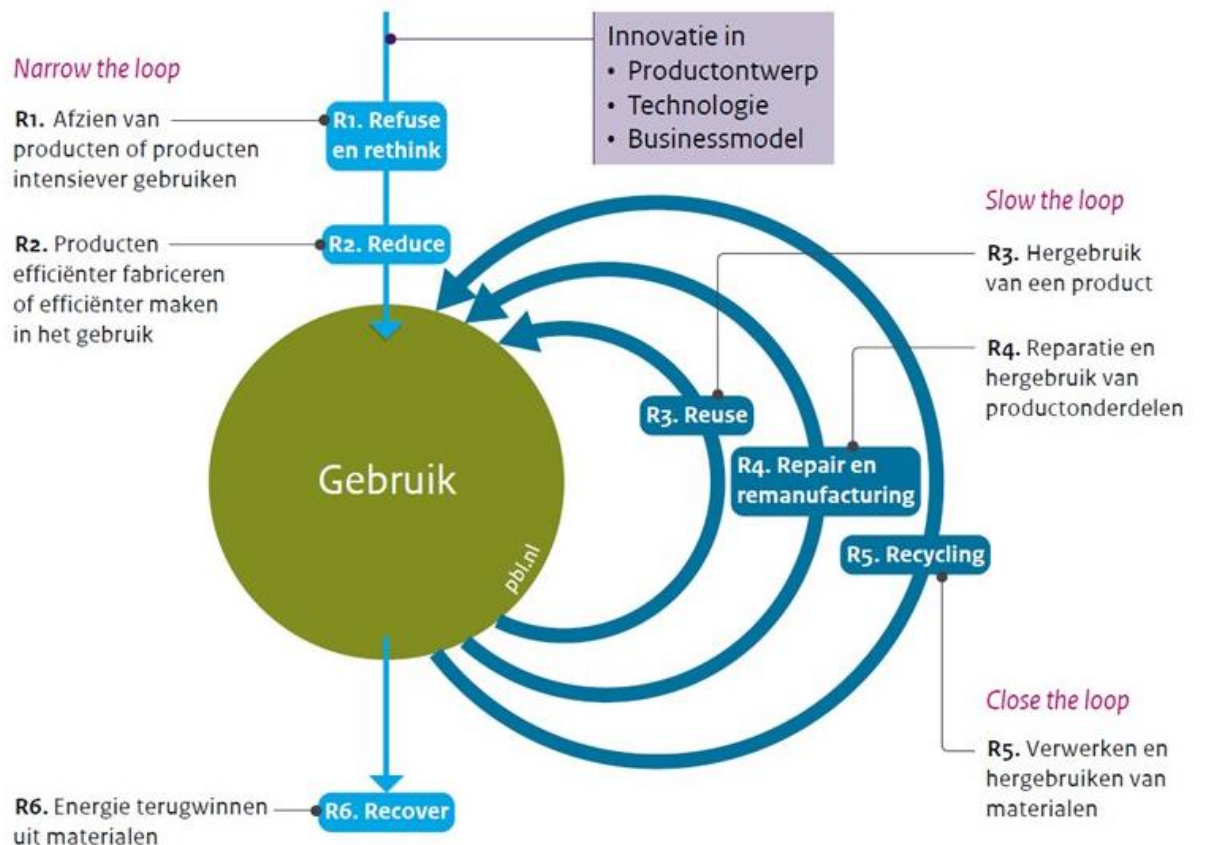
Circulair

Gemeente Arnhem conformeert zich aan de landelijke doelstellingen van 50% circulair in 2030 en 100% circulair in 2050. In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen: "We bieden perspectief op een kansrijke toekomst en investeren in een sterke en circulaire economie. Afval benutten we als grondstof en de Arnhemse economie richt zich op circulariteit, circulair en lokaal inkopen en een circulaire en toekomst- bestendige economie"

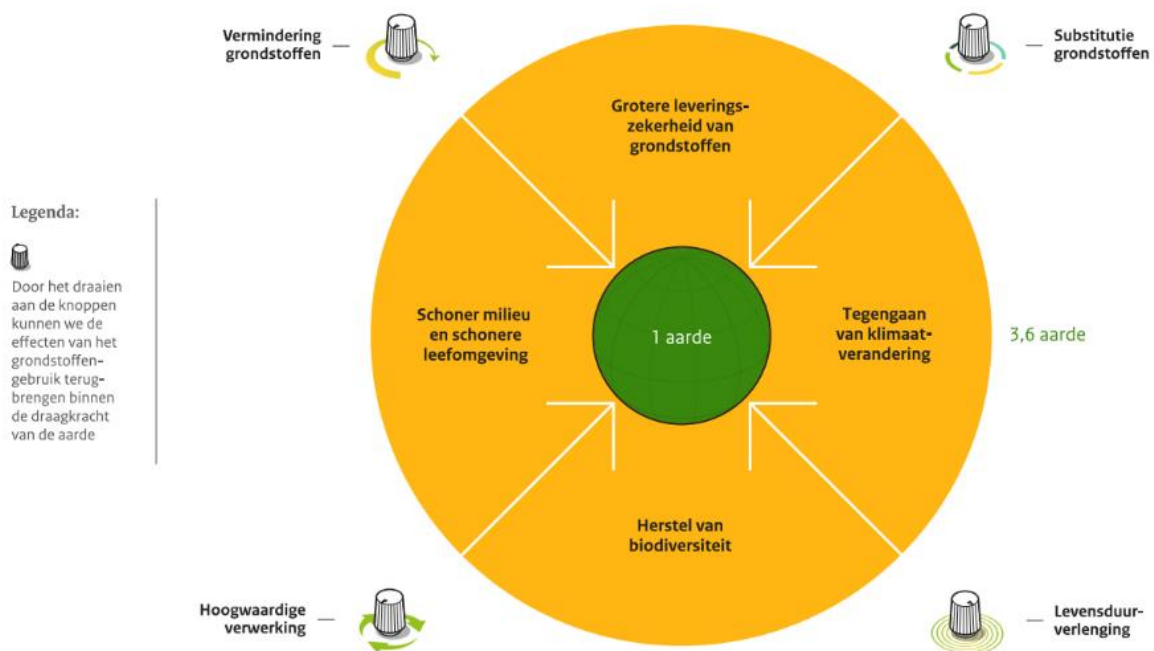
In de vertaling van die ambitie volgen we hierin de lijn van het rijk. Dit vertaalt zich voorlopig in de volgende doelstelling: 50% minder abiotische grondstoffen in 2030. Dit bereiken we door het reduceren van gebruik van nieuwe grondstoffen, verlengen van de levensduur, efficiënt en duurzaam grondstoffenverbruik, grondstoffen opnieuw te gebruiken en grondstoffen te recycleren.

In de komende periode wordt de ambitie, het beleid en de doelstellingen verder geconcretiseerd. De R-ladder vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt. Hieruit worden vier 'knoppen' gedefinieerd waarop gestuurd wordt. Onderstaande figuren visualiseren dit.

R-ladder met strategieën van circulariteit

Figuur 1: R-ladder

Figuur 2: 'Knoppen' om aan te draaien

Klimaatmitigatie

Onder klimaatmitigatie wordt verstaan het voorkomen van klimaatverandering door het reduceren van de belangrijkste broeikasgassen zoals CO₂. In het klimaatplan is voor de keten grond- weg- en waterbouw een ambitie opgenomen van 55% reductie van CO₂ uitstoot ten opzichte van 1996. Daarnaast moeten standaard maatregelen worden doorgevoerd om de energiereductie te bewerkstelligen zoals het vervangen van openbare verlichting door LED en het toepassen van dynamische verlichting in gevoelige gebieden.

Schone lucht

Gemeente Arnhem is één van de ondertekenaars van het schone lucht akkoord (SLA). Ondertekenaars van het SLA conformeren zich aan onderstaande afspraken.

1. Partijen streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. Waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in 2030.
2. Partijen stellen tot doel om landelijk in 2030 gemiddeld minimaal 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2016 te behalen voor de negatieve gezondheidseffecten afkomstig van Nederlandse bronnen.
3. Partijen onderschrijven de ambitie om in de sectoren (weg)verkeer, inclusief mobiele werktuigen, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens een dalende trend in de zetten van emissies van stikstofdioxide en fijnstof naar de lucht.
4. Partijen erkennen dat eenieder verantwoordelijk is voor de eigen bijdrage aan de doelstelling en dat partijen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het akkoord.

Naast deelname aan het schone lucht akkoord wordt in het coalitieakkoord 2022-2026 luchtkwaliteit meerdere malen benoemd in het kader van natuur en mobiliteit.

Schoon emissieloos bouwen (SEB)

Schoon en emissieloos bouwen reduceert uitstoot van mobiele werktuigen óp de bouwplaats en bouwtransport van en náár de bouwplaats. Mobiele werktuigen en bouwtransport zijn in Nederland samen verantwoordelijk voor ongeveer 2,5% van de totale CO₂-emissies, ongeveer 7,4% van de totale NO_x-emissies en ongeveer 2,8% van de totale fijnstof (PM₁₀) emissies. Schoon en emissieloos bouwen draagt bij aan meerdere duurzaamheidsdoelstellingen zoals onderstaand gevisualiseerd (genoemde akkoorden zijn landelijke akkoorden).

Figuur 3: doelstellingen en akkoorden schoon en emissieloos bouwen

Naast bovenstaande duurzaamheidsdoelstellingen geeft schoon en emissieloos bouwen ook invulling aan het Arbeidsomstandighedenbesluit waarin staat dat een werkgever gezondere werkomstandigheden moet creëren indien mogelijk. Door emissieloos te bouwen is dit mogelijk.

Definitie mobiele werktuigen en bouwtransport

Onder mobiele werktuigen wordt verstaan machines die worden ingezet óp de bouwplaats, exclusief drijvende werktuigen zoals baggerschepen. Onder bouwtransport valt het organiseren, plannen, besturen en uitvoeren van de aanvoer en afvoer van bouwmaterialen, bouwpersoneel en bouwmaterieel van en naar de bouwplaats.

Mobiele werktuigen op de bouwplaats

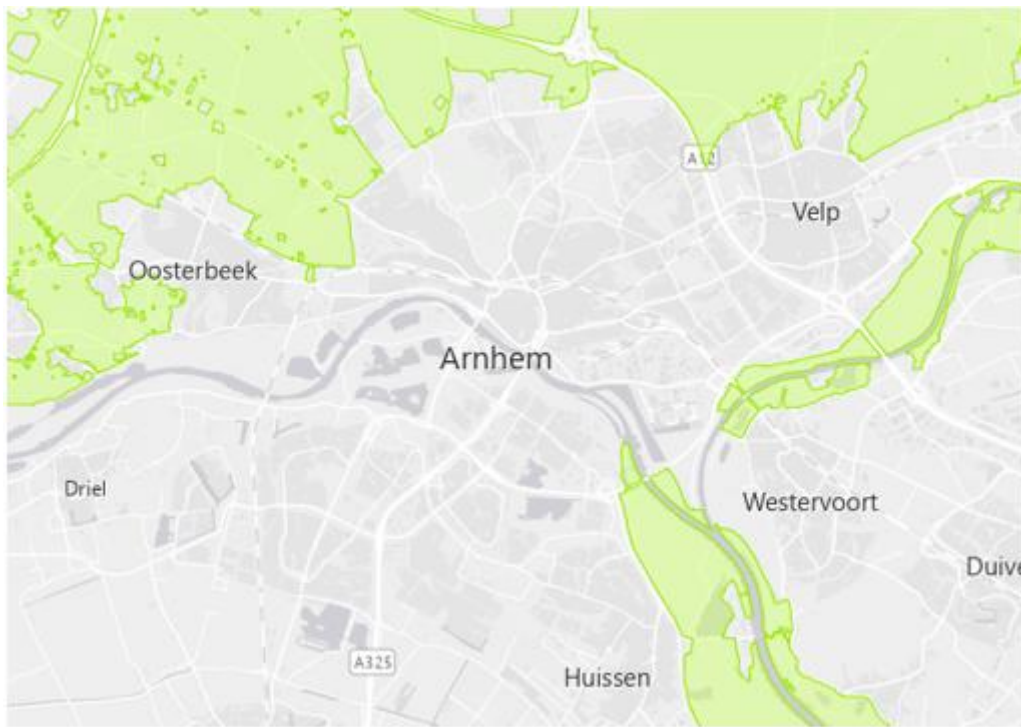
Voorbeelden van mobiele werktuigen zijn graafmachines, wielladers, bulldozers en mobiele kranen. Mobiele werktuigen maken in beginsel geen gebruik van de openbare weg maar zijn wel mobiel inzetbaar, ze zijn bijvoorbeeld verrijdbaar of draagbaar. Ze zijn gemotoriseerd met een eigen aandrijving en niet (hoofdzakelijk) bedoeld voor transport van mensen of goederen. Hieronder vallen ook bijvoorbeeld aggregaten. Deze werktuigen worden veel ingezet bij bouwprojecten. Belangrijke aanvulling is dat ook handgereedschap, bouwketen e.d. worden gerekend tot de lichtste categorie mobiele werktuigen. Voorbeelden hiervan zijn bandenzagen, trilplaten, stampers, schafketen etc.

Bouwtransport

Bouwtransport voertuigen worden met name gebruikt om materiaal, materieel en personeel van en naar de bouwplaats te brengen, of gebruikt voor vervoer op de bouwplaats zelf. Naast de inzet van specifieke bouwvoertuigen, zoals betonmixers of kippers, wordt in de bouw ook gebruik gemaakt van algemene voertuigtypes, zoals bestelwagens, diepladers, kleine vrachtwagens en trekkers – opleggers. Gemeente Arnhem is voornemens een routekaart op te stellen om toe te werken naar schoon en emissieloos bouwen binnen gemeente Arnhem. De gemeente volgt hierbij de opzet van de landelijke routekaart opgesteld door het Ministerie van I en W en kijkt hierbij naar mogelijk strengere doelstellingen voor heel Arnhem of delen daarvan. In deze overeenkomst zijn minimale eisen opgenomen welke per 1 januari 2024 gelden. In deze overeenkomst worden aannemers uitgedaagd samen invulling te geven aan de

doelstellingen die worden beoogd met schoon en emissieloos bouwen boven op de minimale eisen. De ambitie is tijdens de looptijd van de overeenkomst uiteindelijk emissieloos te werken. Voor de doelstelling van de aanpak stikstof moet depositie van stikstof op Natura 2000 gebieden worden voorkomen.

Onderstaande kaart visualiseert welke Natura 2000 gebieden gelegen zijn rondom Arnhem. De belangrijkste gebieden zijn de 'Veluwe' (noordwestzijde Arnhem) en de 'Rijntakken' (zuidoostzijde van Arnhem):

Figuur 4: Natura 2000 gebieden rondom Arnhem

Ontwikkeling duurzaamheidsdoelstellingen

Bovenstaande doelen zijn op het moment van publiceren niet allemaal SMART vastgelegd in beleid en ingebed in de organisatie. De politieke druk neemt toe om doelen scherper te maken en beter te monitoren. Dit heeft invloed op de overeenkomst. Tijdens de bouwteamfase moeten gemeente Arnhem en de aannemer invulling geven aan de concretere en verdergaande invulling te geven om tot de beschreven doelen te komen.